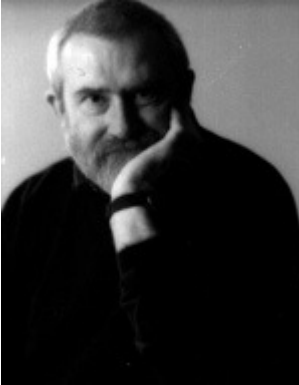


## Børneseksualitet



**Alle mennesker er seksuelle væsner fra undfangelse til død**, men der er forskel på voksenseksualitet og børneseksualitet, og de to former for seksualitet må ikke blandes sammen.

Man kan have sex med sig selv og med andre, og den seksuelle udfoldelse bør være en kilde til lystpræget glæde og nydelse.

Sigmund Freud chokerede i begyndelsen af forrige århundrede samtiden ved at pege på, at børn også er seksuelle væsner, og børns seksuelle udfoldelse kan stadig virke provokerende, og forældre kan også i dag stå ret ubehjælpssomme over for, hvordan de skal håndtere deres børns seksuelle aktivitet.

Det hænger måske sammen med, at børn er mere direkte end voksne, og at seksuel adfærd er mere tabubelagt, end man almindeligvis vil vedkende sig i det såkaldt seksuelt frie Danmark. For mange spiller det en stor rolle om adfærden er normal eller unormal.

Det er normalt at onanere – stimulere sig selv – lege med sig selv – kærtegne sig selv – manipulere sine kønsorganer – så man oplever en lystpræget seksuel spænding, som så eventuelt kuliminerer eller fuldbyrdes ved en orgasme – med efterfølgende generel afspænding og velvære. Både børn og voksne har prøvet det og gør det med forskellig hyppighed, glæde og lystfølelse.

Man kan definere normalsex med andre på mange måder, men her defineres normalsex med andre som sex mellem jævnbyrdige efter fælles aftale. Denne definition udmærker sig ved ikke at være moraliserende samtidig med, at den er nyttig og praktisk. Den tager ikke højde for, hvad de implicerede foretager sig med hinanden men lægger vægt på det ikke-voldelige i relationen.

Børn onanerer ved at gnide eller kæle for kønsorganerne – eller hengive sig til rytmiske rokker eller vippen med bækkenet, og de vil ofte samtidig have et fjernt og nydelsesfuldt udtryk i ansigtet.

Børn skal have lov til at nyde sig selv - også seksuelt. De må have mulighed for at udvikle denne nydelse selvstændigt uden indblanding fra de voksne. Det kan være svært for de voksne at forholde sig til. Blufærdighed er ikke en medfødt egenskab. Det er noget, som skal læres. Og det er vigtigt, at man lærer børn om blufærdighed på en kærlig og ikke-krænkende måde.

Der må selvfølgelig være visse regler for, hvor og hvor længe børn kan hengive sig til seksuel nydelse. Åbenlys seksuel adfærd virker almindeligvis provokerende, og børn kan også bruge seksuel adfærd i provokerende øjemed. Fx for at opnå opmærksomhed, fordi de føler sig overset, ensomme og forsømte.

Når man griber ind, er det vigtigt, at man gør det på en indfølelse og ikke-krænkende måde, så børnene ikke føler sig forkerte samtidig med, at de forstår, at deres seksuelle adfærd må begrænses til bestemte tidsrum og bestemte steder alt efter, hvad der er gængs i hjemmet, og hvordan de voksne nu synes, at det er passende. Hvert hjem har sine regler, men det almindelige er, at børn kan få fred til at udfolde sig seksuelt, når de er alene, og det ikke generer andre. Det gælder både onani og seksuelle lege med andre børn. Den seksuelle adfærd skal være sjov og legende - en nydelse - og hvis børn er så voldsomme i deres udfoldelser, at de skader sig selv eller andre, er adfærden løbet løbsk, og de voksne må så gribe ind.

Man kan ikke onanere for meget. Men når børn hele tiden onanerer på måder, som de ved, generer de voksne, er det som regel tegn på noget helt andet, fx at børnene har brug for

voksenkontakt og omsorg, som de ikke har kunnet skaffe sig på anden vis.

Børn leger også seksuelle lege. Alene eller sammen med andre. I hjemmet, hvis der er plads og rum og forståelse for det - eller i institutionerne. Det er vigtigt, at man følger med i, hvad børn foretager sig uden at udspionere og kontrollere. Børn skal have frirum - også til at eksperimentere seksuelt - lege doktorlege, bollelege, undersøge sig selv og hinanden, men igen - det skal være lystpræget, og der må ikke komme vold ind i billedet. Frirum betyder ikke aflåste rum, hvor de voksne ikke må komme. Det er også i institutionerne vigtigt, at de voksne lægger linjen og følger med i, hvad der sker og netop sørger for, at der er rum og tid til, at børn kan eksperimentere frit. Det er en stor kunst at være taktfuld, og lade børnene leve frit og samtidig have et overblik over, hvad der foregår, så man kan sørge for, at de små ikke bliver udnyttet af de store, eller eksperimenterne udarter sig, og børnene fx stikker ting og sager ind i hinandens kropsåbninger, så det gør ondt og fører til ubehag.

De fleste mennesker har deres første seksuelle erfaringer sammen med andre i sådanne undersøgelses- eller doktorlege, og de fleste slipper godt fra det med gode minder om oplevelserne. Desværre har ikke så få dårlige minder om de voksnes indgriben og kontrol, som har været for voldsom eller for skræmmende og udsældende, så børnene har følt sig forkerte - og det er selvfølgelig ikke heldigt.

Seksualitet mellem søskende er normalt, når de er nogenlunde jævnaldrende og jævnbyrdige. Mange har også gode minder om det, men når aldersforskellen bliver for stor, og der kommer vold ind i billedet, er det volden, som er det vigtigste, og den bliver forstærket af det seksuelle moment. Sådanne samspil kræver, at de voksne griber ind, standser volden og sørger for, at den ikke kan finde sted fremover. Det må man også finde ud af at gøre uden at være fordømmende og derved gøre børnene forkerte.

Sex mellem børn og voksne er forbudt og kriminaliseret her i landet, og det er helt sikkert traumatiserende for børnene. Voksne lever et voksenliv baseret på flere erfaringer og længere liv end børnene, og de er i reglen børnene fysisk overlegne. Der er ikke jævnbyrdighed, og så kan man ikke tale om normalsex. Der vil altid være ulighed, når børn inddrages i voksnes seksualitet, og ofte vil der være et specielt forhold mellem parterne. Børnene vil fungere som ting for de voksne, redskaber til seksuel tilfredsstillelse og ikke som selvstændige mennesker med egne ønsker og behov. Dette medfører, at børnene føler sig krænkede og svigtede af de voksne, som de har haft tillid til, og hvis opgave det er, at lære dem at blive voksne selvstændige mennesker og ikke kønsobjekter, som er til for at tilfredsstille de voksnes (unormale) sexbehov. Der vil ofte være stærke følelser mellem børn og voksne. Især mellem parter som elsker hinanden og står hinanden nær. Men det er vigtigt, at de kærlige følelser ikke seksualiseres.

Det er vigtigt, at de voksne har hold på sig selv. Tænk over tingene, og lader børn være børn og udspiller deres seksualitet i forhold til andre voksne. Hvis man har vanskelighed med at skelne mellem voksen- og børnesex, må man søge professionel hjælp hos psykiater, psykolog eller sexolog eller kontakte Rigshospitalets sexologiske klinik.

**Af Mogens A. Lund. Speciallæge i Børnepsykiatri og Familieterapeut.**